

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Рев-08-000 410
Бањалука, 3.3.2010. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Биљане Томић, као предсједника вијећа, Стаке Гојковић и Дарка Осмића, као чланова вијећа, у правној ствари тужитељице А. А. из Б., коју заступа пуномоћник М. Б., адвокат из Б., против тужене РС, Министарство..... из Б. Л., коју заступа П. РС, ради заштите права из радног односа, одлучујући о ревизији тужитељице против пресуде Окружног суда у Бањалуци број 011-0-Ж-07-000 508 од 13.11.2007. године, на сједници одржаној 3.3.2010. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се уважава, обје нижестепене пресуде у досуђујућем дијелу се преиначавају тако што се одбија тужбени захтјев тужитељице којим је тражила да се пониште као незаконита рјешење тужене о престанку радног односа тужитељици број 01-1798/03 од 31.12.2003. године и рјешење број 01-663/04 од 19.4.2004. године, да се наложи туженој да тужитељицу врати на послове и радне задатке који одговарају њеној стручној спреми и радним способностима, те да јој тужена на име неисплаћених плата за период од 1.5.2004. године до 31.12.2006. године исплати укупно износ од 16.514,15 КМ, са обрачунатом законском затезном каматом за период од 23.6.2004. године до 31.1.2007. године у износу од 2.872,01 КМ, те на износ главног дуга од 16.514,15 КМ плати законску затезну камату почев од 1.2.2007. године до исплате, те да изврши уплату доприноса Фонду ПиО за тужитељицу за период од 1.1.2004. године до враћања на рад, те тужитељица обавезује да туженој надокнади трошкове парничног поступка у износу од 1.170,00 КМ у року од тридесет дана од пријетњом извршења.

Образложење

период од 1.1.2004. године до враћања на рад и да тужитељици надокнади трошкове парничног поступка у износу од 2.100,00 КМ.

Истом пресудом одбијен је захтјев тужитељице којим је тражила да се тужена обавезе да јој исплати накнаду регреса за годишњи одмор за 2004. годину у износу од 140,00 КМ, за 2005. и 2006. годину у износу од по 168,00 КМ, што укупно износи 476,00 КМ са обрачунатом законском затезном каматом на главни дуг у износу од 175,49 КМ и захтјев за исплату накнаде будућих плата, као неоснован.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањалуци број 011-0-Ж-07-000 508 од 13.11.2007. године жалба тужене је дјелимично уважена, првостепена пресуда преиначена у дијелу одлуке о законској затезној камати досуђеној на појединачна потраживања накнаде плата, тако што је тужена обавезана да тужитељици на износ главног дуга од 16.514,15 КМ исплати законску затезну камату почев од 1.2.2007. године до исплате, док је у осталом, досуђујућем дијелу жалба тужене одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Благовремено изјављеном ревизијом тужена побија другостепену пресуду због погрешне примјене материјалног права и предлаже да се ревизија дозволи, оспорена пресуда преиначи и одбије тужбени захтјев тужитељице или да се укине и предмет врати другостепеном суду на поновно суђење.

У одговору на ревизију тужитељица је оспорила наводе ревидента и предложила да се ревизија одбије као неоснована.

Ревизија је дозвољена и основана.

У овој парници тужитељица је у тужби поставила више тужбених захтјева који се заснивају на истом чињеничном и правном основу, па се вриједност спора одређује према њиховом збиру у складу са одредбом члана 318. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 58/03, 85/03, 74/05 и 63/07 и 49/09 у даљем тексту: ЗПП). Пошто се тужбом само из основа накнаде изгубљене зараде захтијева исплата износа од 16.514,15 КМ испуњен је услов дозвољености ревизије из члана 237. став 2. ЗПП.

Предмет ове парнице је захтјев тужитељице да се пониште као незаконита рјешење тужене о престанку радног односа од 31.12.2003. године и рјешење тужене од 19.4.2004. године, захтјев за реинтеграцију у радни однос, за исплату

код тужене; да је против овог рјешења тужитељица изјавила приговор; да је рјешењем од 19.4.2004. године тужена признала тужитељици право на отпремнину и право на накнаду плате за вријеме отказног рока у трајању од четири мјесеца; да је према Правилнику о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста из новембра 2003. године радно мјесто стручног сарадника за евиденционе и статистичке податке није укинута, да су предвиђена три извршиоца, а прописани услови ССС друштвеног смјера или техничког и шест мјесеци професионалног искуства, те одређено да радник на овом радном мјесту нема статус државног службеника; да је Правилником предвиђено више радних мјеста дактилографа које је послове раније обављала тужитељица; да тужитељица има ССС III степен (продавач) и да није била упозната са понудом ресорног министра и другим органима државне управе за распоређивање вишка радника међу којима је и она.

Налазећи да је ова понуда за распоређивање вишка радника у друге органе државне управе учињена само формално, првостепени суд је закључио да тужена није доказала да је у смислу члана 56. став 4. Закона о административној служби у управи РС ("Службени гласник" РС бр. 16/02 до 20/07 – у даљем тексту: Закон о административној служби) тужитељици понудила обављање послова који одговарају њеној стручној спреми, као ни да тужитељицу није могла распоредити на одговарајуће радно мјесто у истом или другом органу државне управе, па да нису били испуњени услови за доношење рјешења о престанку радног односа тужитељици, што оспорена рјешења чини незаконитим. Прихватајући налаз и мишљење вјештака финансијске струке М. З., првостепени суд је позивајући се на одредбе члана 117. Закона о раду ("Службени гласник Републике Српске", бр. 38/00, 41/00, 47/02, 38/03, 66/03 – даље ЗР) у вези са чланом 125. Закона о административној служби обавезао тужену да исплати тужитељици накнаду плата од 1.5.2004. године до 31.12.2006. године у укупном износу од 16.514,15 КМ са обрачунатом законском затезном каматом од доспјелости сваког појединог износа плате до 31.1.2007. године у износу од 5.581,61 КМ који је умањен за износ отпремнине исплаћен тужитељици од 2.709,60 КМ, те камату на појединачне износе сваке плате од доспјелећа до исплате, а да уплати доприносе Фонду ПиО РС, Филијала Бањалука за период од 1.1.2004. године до враћања тужитељице на рад. Захтјев тужитељице за исплату регреса за 2004., 2005. и 2006. годину првостепени суд је одбио као неоснован налазећи да у наведеном периоду тужитељица није радила, те да није могла остварити право на годишњи одмор, а тиме и право на регрес.

Одлучујући о жалби тужене другостепени суд је прихватио чињенично утврђење и правни закључак другостепеног суда да су оспорена рјешења о

тужитељица раније обављала, другостепени суд је жалбене наводе тужене да није било могућности да тужитељицу распореди на друге одговарајуће послове, оцијенио неоснованим. Другостепени суд сматра да је првостепени суд правилно примјенио одредбу члана 117. ЗР обавезујући тужену да тужитељици исплати накнаду плата, те уплату доприноса за наведени период. Како је првостепени суд досудио тужитељици камате обрачунате на досуђене износе накнаде плата за период од 1.5.2004. године до 31.12.2006. године, а потом и камате на свако појединачно потраживање од доспијећа до исплате, другостепени суд је првостепену пресуду у овом дијелу преиначио тако што је тужитељици досудио законске затезне камате на главно потраживање почев од 1.2.2007. године до исплате.

Оспорена пресуда је заснована на погрешној примјени материјалног права.

Нижестепени судови су правилно утврдили да тужитељица у вријеме доношења рјешења о престанку радног односа није имала својство државног службеника у смислу члана 32. став 1. тачка 9. Закона о административној служби. Наиме, Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста, Министарство..., на који је Влада РС дала сагласност („Службени гласник РС“, број 108/03) и који је ступио на снагу 26.12.2003. године је прописано да запослени на радном мјесту стручни сарадник за евиденцију и статистичке податке није државни службеник (члан 22.). Према томе, тужитељица је била распоређена на наведено радно мјесто према одредби члана 27. став 2. Уредбе о начелима за унутрашњу организацију и систематизацију радних мјеста у управи РС („Службени гласник РС“, број 1/03) и није имала статус државног службеника, па се на спорни однос у складу са одредбом члана 125. Закона о административној служби, примјењују одредбе Закона о раду, Општег колективног уговора и Посебни колективни уговор за запослене у обалсти управе у РС.

Према утврђеном чињеничном стању, које међу парничним странкама није ни спорно, тужитељица је примила рјешење о престанку радног односа од 31.12.2003. године дана 10.1.2004. године и против тог рјешења старјешини органа изјавила приговор 16.1.2004. године, жалбу Одбору за жалбе изатражила управни надзор од Главног републичког инспектора. Тужбу суду тужитељица је поднијела 3.3.2004. године којом је тражила да се тужена обавезе да јој исплати накнаду плата за период отказног рока у трајању од три мјесеца почев од 8.1.2004. године до 8.4.2004. године, отпремнину у износу исплаћеном радницима МУП-а и Народне одбране, регреса за коришћење годишњег одмора за 2003. и 2004. годину и да достави попуњене обрасце М-4 Фонду ПиО за сав радни стаж код тужене.

поништи као незаконито рјешење тужене о престанку радног односа тужитељици од 31.12.2003. године, да се наложи туженој да тужитељицу врати на рад и распореди на одговарајуће послове и радне задатке, да јој исплати накнаду плате за период од 1.1.2004. године до враћања на рад са припадајућим законским затезним каматама и накнаду за регрес за 2003, 2004. и 2005. годину, док је свој тужбени захтјев коначно определијелила писменим поднеском од 10.5.2007. године који је предала суду на рочишту за главну расправу од 11.5. 2007. године.

Према одредбама члана 105. став 1. и 2. ЗР (сада одредба члана 118. ЗР – пречишћен текст) радник који сматра да му је послодавац повриједио право из радног односа, може поднијети тужбу суду за заштиту тог права у року од једне године од дана сазнања за повреду права, а најдаље у року од три године од дана учињене повреде. Право на подношење тужбе суду није условљено претходним обраћањем послодавцу за заштиту права.

У конкретном случају тужитељица је сазнала за повреду права из радног односа, чију заштиту тражи у овој парници 10.1.2004. године када јој је достављено рјешење о престанку радног односа од 31.12.2003. године, па је у складу са наведеном одредбом закона била дужна поднијети тужбу суду најкасније до 10.1.2004. године. Тужбом од 3.3.2004. године тужитељица је захтијевала само исплату отпремнине и накнаду плата за вријеме трајања отказног рока, регреса за 2003. и 2004. годину и достављање обрасца М-4 фонду ПиО. Захтјеве за поништење као незаконитог, рјешења о престанку радног односа, враћања на рад и исплату накнаде плата и уплату доприноса од престанка радног односа до враћања на рад, те исплату регреса за 2005. годину тужитељица је први пут истакла писменим поднеском од 17.5.2006. године, а захтјев за поништење рјешења од 19.4.2004. године, за које је сазнала у току 2004. године, тек 11.5.2007. године. Стога нема сумње да је тужба тужитељице којом је тражила заштиту ових права, тј. права на рад и права која произлазе из незаконитог престанка радног односа, поднесена по протеку законом прописаног рока од једне године од сазнања за учињену повреду и да је зато неблагоприятна. Узгред се напомиње да би у конкретном случају тужба била неблагоприятна и под претпоставком да се на спорни однос требају примјенити одредбе Закона о административној служби, јер није поднесена у роковима прописаним одредбом члана 88. тог закона.

Према наведеном, нижестепени судови су се упустили у расправљање по неблагоприятној тужби и о постављеним захтјевима тужитељице донијели мериторну одлуку, пропустивши да у складу са одредбом члана 67. став 1. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 58/03, 85/03, 74/05 и

Из наведених разлога ваљало је примјеном одредбе члана 250. став 1. ЗПП оспорену пресуду у досуђујућем дијелу преиначити и наведене захтјеве тужитељице одбити као неосноване.

Одлука о трошковима парничног поступка темељи се на одредби члана 397. став 2. у вези са чланом 386., 387. и 396. став 1. ЗПП, док трошкове жалбеног и ревизијског поступка тужена није тражила.

Предсједник вијећа
Биљана Томић

За тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић